

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

НА ГОДИНУ	6 дин.
НА ПОЛА ГОДИНЕ	3 "
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ	9 дин.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте.
Преплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника.
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

По што неке жалбе и примедбе на општинску радњу и управу долазе општинској власти до знања тек путем штампе, то ес зарад правилног поступка, као и у интересу саме јавности, умољава свако кога се тиче: да своје жалбе, захтеве или примедбе на општину адресује предходно надлежнима. Штампа би остала и даље, оно што треба да је: јавна контрола и апелата за све, па дакле, и за оне случајеве, где општинска управа, представништво или поједини органи не би чинили своју дужност.

Председништво општине.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

РЕДОВНИ САСТАНАК

одбора општине београдске 3 октобра 1887 године

(по стенографским белешкама)

почетак у 6¹/₂ часова по подне.

Били: Председник општине г. Ж. Карабиберовић, члан суда г. Јанаћ М. Јанковић, одборници и заменици г. В. Дучић, Св. Јанковић, М. Степановић, Др. М. Т. Лeko, Илија Антоновић, Јов. Дилбер, Ф. Розелт, Мил. Ј. Марковић, М. Д. Клидис, Ст. Добривојевић, Јанаћ Х. Фичо и Н. Ђорђевић.

Г. Председник. Да почнемо господо.

На реду је питање о цубоку. По вашем решењу ја сам одредио нову лицитацију, али на ту нову лицитацију није ниједан лицитант дошао. Да би сачували интересе општине ја вас молим да кажете, како мислите у овој ствари да поступимо? (Чује се: „нек сама општина узме у своје руке“.)

Усвајате ли да буде овако:

Пошто нико није дошао на лицитацију, то општина решава да сама рукује продавницом цубока; но на случај ако би се ко јавио на понуди повољну цифру онда се председништву или суду оставља, да оно понуди и кога другог испод руке па оно што постигне да изнесе одбору на ново решење; а ако не постигне ништа онда да остане цубок у општинским рукама. (Чује се: врло добро. Усваја се).

Сад је господо на дневном реду једно врло важно питање, То је односно нивелацијоних планова које је г.

Чађевић израдио. Ствар је врло хитна и не трпи одлагања. Планови су ту и за њих је толико већ новаца издато. Грађани који су у овим улицама гди се што има одкопавати, не знају шта да раде. Сад је јесење и кишно време, па треба што пре дати људима нивелацију како би према истој могли своје улице одкопати или допунити. Жалост је видети, нпр. на дорђолу, кад падне киша, како ти људи страдају и штету трпе само због тога. Из акта по овоме делу, ја сам видео, да је г. Чађевић тражио да му се даду још два стручна лица поред оних што их има и као што сам видео и закључак остало је се на томе: да се одреди дијурна за те људе. И пошто та дијурна није одређена, није ни ствар свршена. О томе треба сад донети закључак. Сад ако би ви то одлучили, ја би најпре наредио, да се посвршавају оне улице, гди је највиша опасност за наше грађане нпр. на дорђолу савамали и врачару; па после — даље редом.

Г. Јован Дилбер. Ја би хтео прво да г. председник изнесе овде погодбу г. Чађевића са општином, па да предходно видимо, шта је он дужан био да изврши и је ли извршио?

Г. Председник. Ја мислим господо, кад овде није и г. Чађевић, да ту ствар засад одвојимо.

Г. Никола Ђорђевић. Мени је питање г. председника врло нејасно. Одбор кад је ту ствар решавао, и кад је предао г. Чађевићу да изврши нивелацију Београда он је с' њим утврдио погодбу, После тога г. Чађевић је тражио неку помоћ и дата му је. Сад поново г. председник износи ствар и тражи два инжењера да му се даду у помоћ; међутим ми не знамо, шта је било са првом погодбом. Ја мислим, кад се већ тражи нешто ново, онда треба да нам се изнесе тачан извештај шта је г. Чађевић урадио и колико му је издато аконто рада као и како је исту израдио? Мислим да би требало пре но што се и једна пара из касе изда поднети тачан рачун о његовој ствари, јер иначе ће нас коштати трипут више него што треба.

Г. Манојло Клидис. Г. Чађевићу је, колико је мени познато дато, да изради потпуно нивелисање вароши. Таква нивелација шаље се г. министру на одобрење и па томе се ствар свршава. Ово што се сад тражи, ја мислим да је то, да комисија проучи његове планове и да види, да ли су добри или нису? Ако се сад тражи наново да се нивелише, онда сам томе противан.

Г. Председник. Тражи се да повуче нивелете. Ствар је ова била пред вама пре мога доласка и позната вам је. Ја сад само знам да треба да одредите дијурну.

Г. *Манојло Кладис*. Ја разумем да је нивелација и нивелета једна исто. Ситуациони план је свршен од Халачија и Чађевић сад има само да повуче нивелете.

Г. *Стеван Добровојевић*. Мени се чини, да је погрешно свађена ова ствар. Г. Чађевић није тражио два стручна лица да му помогну, него је тражио, да прегледе његов рад па да му се плати. Ми смо одредили два стручна лица, да са Чађевићем прегледе рад Чађевићев, оцене исти и да му помогну повући нивелете. За то је он и тражио да том приликом, кад он повлачи нивелете иде и та комисија с њим заједно и оцени његов рад па ако је добро израђено, да поднесе одбору извештај може ли му се ишта платити.

Г. *Васа Дучић*. То се разуме овако. Кад је он извршио нивелацију онда треба да се одреди комисија да прими његов рад ако одговара уговору, и кад то буде онда тек долази ова комисија у коју сам и ја одређен која ће видети, колико где треба да се дигне или скине. Ми још нисмо примили ову нивелацију, и док се прво његов рад не прегледи и не констатује да је по уговору извршен не може ни бити речи да је он по уговору посао извршио, и да ли се што даље може радити.

Г. *Никола Ђорђевић*. Ја не мислим као што г. Стеван Добровојевић каже. Мени се чини да г. Чађевић тражи помоћ за извршење плана по уговору. За то би молио г. председника, да прикупи предходно сва акта о овоме предмету и по што их свестрано прегледа да ствар пред одбор на решење изнесе.

Г. *Председник*. Ја сам ствар овако сватио. Г. Чађевић тражи оно, што каже г. Дучић да се што пре прегледа план па да му се плати. Што ја тражим то траже и грађани, а то је да се прегледи његов план и затим пошаље г. министру грађевине на одобрење. Дакле кад би одредили господи дијурну онда ја би молио г. министра да и он одреди своје инжењере: па да заједно раде и ствар сврше. Иначе ја његову ствар не би ни износио. Ово се тиче грађана, а грађани траже нивелацију поред својих кућа. Дакле ја овако ту ствар сматрам и ова би комисија била онака, као што каже г. Стеван Добровојевић. Ја вас молим да ме овластите па да се све уједно почне радити како би се једна нивелета у једно исто време извршила, а не онако, да свака за себе повлачи нивелету, те да се не може ствар како треба да изврши. И грађани су у име општине одређени при нивелисању и они ће назити да се штета велика не учини грађанима одкопавањем и насипањем. За мене је то главно, да оно што сам затекао продужим, па тако и радим.

Г. *Марко Степановић*. Ја бих молио г. председника да нареди што пре, да се приме ти планови ако су већ готови и онда разуме се да умолимо г. министра те да и он одреди комисију, која ће такође прегледати и контролисати рад г. Чађевића како не би трпели штету грађани, а ни улице да не буду осакаћене. Ја држим, да је ова ствар већ исцрпљена па за то нека се реши,

Г. *Председник*. Ево чујте протоколе раније одборске радње по овој ствари (секр. чита). Као што видите то је предмет који ја само продужавам. Та награда није одређена, да би се посао могао одлучити. Мени са свију

страна долазе грађани а нарочито они са дорћола и траже нивелацију, а ја не могу ништа да им помогнем и ако је доиста нужно да се тамнише улице нивелишу, јер вода грдно штету чини становницима њеним. Дакле, питање је овде само о награди.

Г. *Васа Дучић*. Ја опет остајем при томе, да комисија прво прегледа да ли је г. Чађевић по уговору направил нивелациони план, па онда да се исти прими и даље ради. Што се тиче дијурне ја држим да ову не треба одређивати, јер списи ове земље треба на позив своје општине да јој помогну бесплатно. Како ми радимо овде општинске послове бесплатно?

Г. *Председник*. Ја би молио, господе, да о овоме не говоримо много. Ми не можемо натерати никог да нам овако огромни посао ради бесплатно, јер то није посао за кратко време, већ треба више дана — по цео дан да се иде од улице до улице и да се нивелета повлачи.

Г. *Никола Ђорђевић*. Неможе се нико натерати да ради околски посао бесплатно. Ту има 180 улица, па ни општина неможе тако што захтевати, а није ни право.

Г. *Председник*. То је господе теретан посао и требало би одредити више одборника, па да па изменце раде. Ја мислим најмање њих шесторицу.

Г. *Марко Степановић*. Ја би молио г. председника да ми одговори хоће ли и општински инжењери добити дијурну за овај посао? А што се тиче инжењера из министарства грађевине њима морамо платити.

Г. *Председник*. Овде је говор о инжењерима који су државни чиновници па долазе код нас да раде. Они тамо седе у канцеларији па пртају, а код нас морају ићи по улицама, па ми им морамо нешто платити, ако неће да раде за част. Молим вас да одредите количину дијурне.

Г. *Јован Дилбер*. Г. председниче, ја сам још у почетку хтео да говорим, па је предузео г. Никола Ђорђевић. Ја ћу одвојити мишење. Хоћу најпре да се извиди: је ли по уговору направљен план, па онда да се даље ради.

Г. *Васа Дучић*. Ја се слажем са г. Дилбером. А што се тиче дијурне ја сам и опет овој противан и велим: да се замоли г. министар да одређеним инжењерима да оуство док у општини раде.

Г. *Стеван Добровојевић*. Не стоји разлог г. г. Дилбера и Дучића да треба комисија прво да прими рад Чађевићев. Ја држим да ће се план оценити на лицу места, јер ће ова комисија сравнити план са нивелацијом и онда ће се тек моћи фактичко стање сазнати. Ја држим да није нужно да прво комисија прими план, па после да иде на лице места и да оцењује нивелету.

Г. *Јован Дилбер*. Онда би значило, да опет плаћамо за овај посао, који смо већ платили. Ја писам за то да им се наново плаћа.

Г. *Васа Дучић*. Ми нисмо примили планове. Једна комисија мора да види прво, да ли је по уговору израђено или није?

Г. *Дилутић Марковић*. Ја мислим да се сад говори о ономе, што није на дневном реду. Пре су изабране две комисије и ове имају да прегледе, је су ли ти радови извршени како треба. Сад је овде главно овим комисијама да се одреди дијурна и питање је, да ли треба да им се одреди дијурна? Ја се не слажем са г. Дучићем, да се

дијурна неплати. Кад ми тражимо од њих засебан рад, вап њихове дужности, онда не можемо тражити да раде бадава, него треба да им се плати; и баш кад би могли изградити да нам бадава раде, опет ми то не би требали да дозволимо, јер у таквом случају рад би био дуг и несигуран. Што се тиче колвинне дијурне, ја предлажем 10 динара дневно. А што се тиче времена, г. председник нека умоли г. министра да се ти људи користе од званичног рада. Како ће он то учинити, то је његова ствар као што ће он сам одредити и даље шта треба за што брже извршење.

Г. Јован Дилбер. Г. Чађевић сам признаје да није свршио посао т. ј. да није повукао нивелете и ми ћемо давајући дијурну наново плаћати.

Г. Председник. Ја не сматрам тако ту ствар.

Г. Јован Дилбер. Ја би само тако пристао да се ова дијурна плаћа ако има још његових новаца и из тих новца да се плаћа, иначе никако не уечајам поднесени предлог.

Г. Председник. Ја не сматрам то тако. Ако би ми нека терали да повуче нивелете, па онда да ми преледамо и тек за тим да дође комисија одређена од г. министра, онда би се ствар јако одуговлачила, док на овај начин не све бити брже свршено.

Г. Ј. Дилбер. Ја би онда предложио да се од његова новца плати ова дијурна ако му није већ све исплаћено; јер у уговору стоји да сврши планове нивелације, а он их још није свршио.

Г. Председник. Ви сте видели господо, да је комисија која ће да прими планове, одређена још маја месеца. Сад ја стављам на решење ово да се једном сврши ствар, јер је остављено да се дијурна одреди доцније. Свако јако ова комисија која је одређена да прегледа планове и да их прими, она ће казати шта је; и ако има што технички неурађено у плановима, то ће разумети се морати да се изврши. Сад једино у интересу грађанства које тражи да се једном сврши нивелација, а и у интересу нашем да се та ствар сврши што брже и одједном — ја и носим ово питање о дијурни пред вас, како би за тим могао одмах наредити да се ствар узме у посао.

Г. Ј. Дилбер. Све је то лепо и красно; заиста је потребно да се нивелација што пре доврши, — али само што ми да плаћамо дијурне кад имамо погодбу са г. Чађевићем да он изврши цео план нивелације, а он га није свршио.

Г. М. Кладис. Он је заиста обавезан да изврши нивелацију целе вароши и он је ишту у неколико извршио но није све оно што треба урадио. За то би ја предложио да он преда комисији планове који су свршени, а оне који још нису потпуно свршени, да их сврши, па тек онда да их преда комисији. Ја сам дакле зато да се комисији одреди дијурна, и да она узме у преглед довршене планове и оцени их је су ли добри, а што није свршено да сам предузимач г. Чађевић одмах сврши па преда комисији.

Г. Н. Ворђевић. Мени се чини да предлог овај иде на то да се несвршени посао преда комисији и да се овај посао сврши. То општина неће да плаћа. Ако хо-

ћете да задовољите грађане, то овај посао верујте неће бити свршен ни за пет година. Постоји закон о томе: кад општ. инжењер да нивелацију једној улици, и кад министар одобри ту нивелацију, онда престаје сваки даљи говор. Ако ви хоћете да свакоме буде по вољи, онда неће ништа бити од нивелације. Ми се држимо тачно уговора, ми хоћемо да се изврше потпуно сви планови и да се пошаљу министру на одобрење па како буде. Г. Чађевић хоће да оно што он није свршио, сврши та комисија. Ми то нећемо; ми одобравамо да се комисији да награда за преглед свршених планова, а за несвршене нећемо да платимо ни пет пара.

Г. Председник. Ми морамо одредити комисији дијурну, јер то је у начелу већ решено.

Г. Н. Ворђевић. Јесте, али само комисији, која ће прегледати свршене планове.

Г. Председник. Па то и ја тражим. Одредите колике да буду те дијурне, а ја ћу наредити г. Чађевићу да на основу уговора сврши све што треба, па онда да свршене планове преда комисији да ради. Главно је питање у томе: мислите ли ви да ће та комисија да ради дабе? (Не, не) онда одредите цифру.

Г. Н. Ворђевић. Ја би био мишљења, да г. Чађевић поднесе свој посао општини сасвим довршен и израђен, па ћемо онда о томе говорити. Мени се чини да г. Чађевић не сме сам да изнесе те планове и да пресече ту ствар, него хоће неку државну контролу и помоћ комисије. Ја мислим кад се он обвезао онда треба и да нам поднесе свршене планове, јер ако дозволимо да комисија с њиме ради и определи колико ће се која улица спуштати или дизати, онда ће то да нас кошта још 5—6 па може бити и пуних 10.000 динара.

Г. М. Степановић. Ја овако ту ствар схваћам. Планове које је г. Чађевић израдио треба предати комисији да их прегледа, а та комисија не може се састати ни отпочети рад, док се не одреди дијурна.

Г. Председник. Тако је — и да је у седници од 2. Септембра о. г. решено о тој дијурни, рад би био отпочет и ја не би морао ово питање сад да износим пред вас.

Г. В. Дукић. Ја опет сматрам овако. Г. Чађевић требао је или лично да дође, или писмено да реферире па да каже: ја сам нивелисао варош и ево вам планова готових, или, ако нису готови, да знамо шта још има да се уради.

Г. С. Добричијевић. Ја не знам за што г. г. одборници сад овако говоре. Изгледа као да ова ствар до сада није била пред одбором, а није тако. Има реферат г. Чађевићев и он је овде прочитан одавно и у томе је реферату казано да је посао свршен и да г. Чађевић тражи да му се плати уговорена награда; и сад да ли то треба да му платимо или не треба, не можемо знати дакле док комисија не прегледа његов рад. Комисија та треба да каже је ли г. Чађевић свршио уговорени посао, колико га је свршио, и како га је свршио па према томе извешћу комисије допећемо даље наше одлуке. За сада пак да би комисија предузела посао — треба да решимо о њеној дијурни. У томе је сва ствар.

Г. Н. Ворђевић. Ако се одређује комисија да прегледа свршене радове, онда сам за то да јој се одреди

и дијурна, али иначе не ако ће она с њим довршивати планове.

Г. С. Добривојевић. Комисија ако хоће да контролише његове радове и планове разуме се она мора да вуче пантљику — другачије не може бити; и кад они тако сврше посао, онда ће се послати министру грађевине и тражити одобрење.

Г. Мил. Марковић. Овде доиста стоји нека зебња. Али ја мислим да овде треба да се каже да комисија прегледа само оне послове које је г. Чађевић свршио и предао као свршене, а у те свршене послове да се разуме оно што је г. Чађевић свршио и у природи и на хартији. (Чује се: тако је).

Г. Председник. Добро, ја примам то потпуно.

Г. Мил. Марковић. Што се тиче дијурне, ја сам предложио да им се плати дневно 10 динара кад раде, и мислим да је то довољно.

Г. Ј. Дилбер. Ја мислим да им платимо по 6 динара на дан; то је доста.

Г. Председник. Треба господо имати на уму то да им не узимамо за овај посао инжињере {који су почетници, и за то ја се слажем с предлогом г. Милутина Марковића односно величине дијурне, с тим само додатком, ако раде само пре подне или само после подне, онда да им се да по 5 динара за пола дана, а не цела дневница. (Чује се: врло добро).

Г. В. Дучић. Ја нисам за то и ја не знам шта се разуме у раду те комисије — да ли контролисање или и да се чине исправке у плану?

Г. Председник. Да контролише је ли г. Чађевић посао добро урадио или није. Нама је то потребно, а разуме се комисија ће правити прибелешке, излазити на лице места, и т. д. — У осталом господо што се тиче дијурне, мислим да о томе неби требало више ни речи потрошити.

Г. В. Дучић. Али не зна се шта је свршено и за шта ће се платити.

Г. Председник. И онда је ово исто стање било, које и сада. Радови су ту, даће се на преглед комисији; ако је човек све израдио све ће се и платити; ако је обавезан да повуче нивелете свуда, он ће их морати повући, а ако му их други повлачи, он ће му сигурно и платити. Ви сте за то да се контрола ових радова његових мора извршити и ја пристајем да неплатим тој контроли оно што би она урадила а дужан је био сам предузимач да уради. (Одобравање). Сад само односно цифре да се споразумемо и да ствар решимо. Изнет је предлог да одредимо 10 динара на дан — и ја сам казао да може бити и 5 динара кад раде само пола дана. (Чује се: врло добро). Дакле јесте ли господо за то: кад раде цео дан онда да платимо одређеним инжињерима по 10 динара, а кад раде пола дана онда по 5 динара? (Добро). Прима ли се то? (прима се). Још и ово: ја сам разумео ваш закључак тако: да све што је г. Чађевић израдио има контролисати комисија да ли је добро или није; а што није израдио да му се врати да изради и онда да дође и то пред комисију да контролише; а комисији да се плати 10 динара на дан или 5 динара за пола дана њеног рада. (Тако је). Прима ли се тако? (Прима се) —

Добро овда смо и то свршили. Но молим вас да допунимо још нешто. Кад г. Чађевић изради све по уговору и то се од комисије прими, онда примате ли да ја могу од г. министра грађевина тражити да и он одреди од своје стране инжињере, који ће одмах са комисијом радити и учинити од своје стране примедбе — ако их буде. (Прима се) онда ће бити боља и контрола кад више људи стручних на томе послу буду радили. Дакле усвајате то да се ради у једно време? (Усвајамо).

Г. В. Дучић. Молим вас који су у тој комисији што ће вршити то контролисање планова?

Г. Секретар чита; комисија која ће прегледати који су планови свршени и који треба да се сврше (Чује се: прва је комисија отпала).

Г. Председник. Молим вас да чујемо која су лица у овој комисији, што смо им одредили дијурну.

Г. Секретар чита: Милан Андоновић, Миша Марковић, Милош Дамјановић и Јоца Јовановић.

Г. Председник. Ја овде видим четири техничара, али мислим, да само по двојици на дан имам да платим а не више. (Чује се: двојица су заменици).

Г. Васа Дучић. Г. Миша је одборник и док је одборник не треба ништа да му се плаћа.

Г. Председник. Ако буде радио док је одборник да му не плаћамо, а осим тога ја имам да зовем двојицу од њих — па ћу звати кога треба.

Сад је ова ствар свршена.

(Свршиће се)

ПРОТОКОЛ

редовног састанка општ. одбора 6. новембра 1886.

Били: Председник г. М. М. Богићевић, одборници и заменици: г. Дилбер, К. Петровић, С. Станковић, М. Ј. Марковић, В. Дучић, Ем. Штајнлехнер, Ф. Розелт, А. Ђ. Кумануди, Јан. Костандиновић, Јан. М. Јанковић, Јов. Петковић, Свет. Јанковић, Ил. Антоновић, Пав. Матић, Н. М. Боди.

Бр. 231.

Г. Председник. На првоме месту данашњег дневног реда, имамо господо акт лифераната дрва г. Герарда, којим саопштава непристанак свој да дрва разнесе по локалима, већ хоће да их ухвати на једно место. Поред тога и г. Паја Цветковић једним актом тражи да му се врати кауција и ако је одустао од лиферације дрва.

По саелушању оба акта, одбор је

ОДЛУЧИО:

да одређена раније комисија споразумно са лиферантом регулише питање о пријему и преносу дрва; а преко акта г. Цветковића прешло се на дневни ред и тиме остало при ранијој одлуци. — Противни били г. г. Петровић и Мил. Ј. Марковић.

Бр. 232.

Г. Председник саопштава да раније изабрана коми-

сија налази да се може одобрити г. Вељку Николићу да поред свога винограда отвори нови, а затвори данашњи пут.

По прочитању извешћа одбор

решило :

да се г. Вељку Николићу трг. одобри што тражи актом Г.М. 730/86 ако све комшије изјаве да немају ништа против тога.

Бр. 233.

Г. Председник саопштава да је Н. Х. Поповић пензионер изјавио (АМ 1988) да не може да пристане на одлуку одбора о убаштињењу његовог на имању у близини гробља.

Г. Ем Штајнлекнер. Ја сам се из цртежа уверио да би се грдан број палилулаца оштетио, кад би се морало остати при томе да за 1000 метара буду најближе куће удаљене од нов. гробља. По том законском нагону, морала би се половина палилуле скоро раселити. Није становника палилулских грешка, што гробље лежи у мањој даљини. Куће су пре грађене, те је за то са гробљем требало ићи даље. Онај ко је допустио, да гробље ближе буде, тај је и одговоран.

Не мислим да је погрешно што закон тражи удаљење кућа за 1000 метара, али је требало на то позвати за времена. Кад је одобрено гробље противно законској наредби, навукли би на се грдну одговорност, кад би сметали људима уживање њиховог имања.

Г. Мил, Ј. Марковић, Као члан комисије, која је дала мишљење одбору, имам да кажем ово. Ми смо наше гледиште изнели на основу факата, који постоје. Није овде реч о спречавању г. Поповића у убаштињењу. Само границе једног позитивног закона, који се нас, дакле општине тиче, нисмо могли произвољно прећи и посаветовати оно што се очигледно коси са санитарским законом, који каже колико гробље мора бити од последњих кућа удаљено. Као ми тако ни одбор није могао превидети интересе општине и донети решење за одобрење г. Поповићу онога што тражи, пошто се зна да би на случај експропријације, кад би г. Поповић од њива изделио плацеве и њима подигао куће, коју ли на основи сан. закона држ. власт наредила, општина била дужна да плаћа накнаду.

Г. Поповић не би требао да се обраћа општини, већ надлежнима ако жели да поништи закон.

Ми дакле не крвимо, донесеном одлуком његово, него штитимо наше право.

Г. Ем. Штајнлекнер. Ја се намерно мало час нисам дотакао комисијског рада, што налазим и сам да је њено гледиште основано по санитарском закону. Погрешка је учињена у основу одобрењем да се гробље може подићи у мањој од законом предвиђене даљине. — Свет се населио у велико и данас нико није у стању раселити га само за то да би био задовољен један законски и санитарски захтев. — Треба да пречистимо прво ово питање са г. министром полиције, јер нам сутра могу појурити силне жалбе.

Г. К. Петровић. Ако би у опште одбор био вољан да мења своју ранију одлуку, требало би то оставити пу-

ниој седници. — Што се тиче самог питања, мени се чини да је погрешка и код комисије и одбора а и г. Н. Х. Поповића.

Он тражи да њиву издели на плацеве и на ове да извади тапије. То му се не може бранити, и баш суд је рекао да не стоји ништа на путу да се тапије издаду. Друго је питање има ли г. Поповић право по санитарском закону да диже на тима плацевима куће. Погрешно г. Поповић иште да га општина убаштини, она само потврђује тапије а тиме не прима на се никакву одговорност. А и комисија је — чини ми се — разумела да га општина убаштињава. Но у осталом од одговорности се може у смислу сан. закона оградити баш и на самоме потврђењу.

Према гледишту г. Петровића, одбор

решило :

да се изјава г. Поповића остави за пунију седницу.

Противни г. г. В. Дучић и Ј. Петровић, који су били за то да се усвоји тражба г. Поповића.

Бр. 234.

Г. Председник саопштава лицитацију за калдрмисање: љубовијске, светогорске, школске, цркне, добричане и горње јованове улице. Ово је друга лицитација, пошто све прву одбацили.

Г. Н. Борђевић. Ми смо одбацили били прву лицитацију. Рекли смо: „а пролеће“. За што је држана опет лицитација?

Г. К. Петровић. Ја сам приликом оцењивања прве лицитације рекао: да је калдрмисање решено и да га не треба одлагати. Ова друга лицитација, како сам сазнао у Суду, одређена ко обично ради јевтиније цене, без обзира: кад да се калдрма гради. За то сам да се лицитација прими, ако је повољна.

По саслушању протокола лицитације и услова (Г.М. 796) одбор

одлучило :

да се усвоје лицитације за грађење калдрме у напред поменутих улицама с тим да се грађење не одлаже.

Противан да се сада, већ на пролеће калдрма гради, г. Н. Борђевић и Н. Боди.

Бр. 235.

По саслушању аката, којима се траже уверења за кривце и ђаке, одбор

изјавио :

да су Мијат Албахари шпекулант, Мита Аврамовић уредник „Муње“, Милан Стаменковић уредник „Одјека“ доброг владања а сиротног стања, Никола Мијајловић доброг владања и доброг имовног стања, а Марко Опужић врло доброг владања а средњег имовног стања а да непознаје: Димитрија Мијаиловића кафеџију; Мијаила Китића дунђера, Алексу Илића надничара, Јована Лазаревића, Лазара Илића надничаре, Ђорђа Микића. Мијаила Мусулина и Давида Косића слугу, а ђаци Милан Јовановић, Милутин Јовановић, Милорад Ристић, Лазар Савић, Драгољуб и Миливој Момчиловић, Цветко И. Адемовић, Миливој М. Јовановић, Панта Радосављевић, Анђелија Видић и Владета Миленковић сиротног стања.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

ПИСМА ИЗ РУСИЈЕ

(париском „Солеј“ у)

Петроград 28 Септембра 1887 год.

Од ово неколико недеља стање у Русији погоршава се. У земљи дације као киша, а реформе г. Толстоја непопуларне као и сам што је. Споља, држање наших министара — једва да је сретније. Г. Гирс, напуштајући велике традиције непрежаљена Горчакова, увео је један политички систем који усамљује ову царевину, ако ју још и у засе-
нак не баца. Русији, која једнако претња вишта не ради, пркосе Бугари, праве сметње Инглези а заповедају Немци.... Оно, истина, да се сваки час чује, да ће г. Гирс брзо пасти у немилост код цара. И ове недеље глас се пронео да ће бити смењен првих дана у новембру; али ја, бар, у то ни у колико не верујем. Александар III има савршено поверење у свог првог министра; док се систем, који као да је г. Гирс од турске дипломатије позајмио, састоји у вечитом оклевању и дуговлачењу. Покојни кнез Горчаков говорио је мало, али је радио добро и брзо. Код г. Гирса је обратно: он ради мало или нимало, док му се званична штампа прелива тужбама, критикама и претњама противу ситежи као што су Бугари и кађењем тамњана силнима као што су Немци. Лично г. Гирс је у свакој прилици изјављивао, како му кнез Бизмарк служи за узор; али, доиста, кнез Бизмарк никад овако не дипломатише. Он је то колико јуче показао према истим Бугарима. Један лист у Русију донео је некакав вређајући чланак противу немачког консула. Кнез Бизмарк одговори на то претњом: да ће послати три оклопнице кроз Дарданеле и бомбардати Варву, и — *Бугари се одмах покорише*. Питамо, гди ту има сличности са држањем руског државника који из гласа осуђује кнеза Кобурга, али се добро пази да се са речи на дело не пређе.

У Француској свет је у опште убеђен, да је са вез уговора, ако не потписан а оно бар морално, закључен између г. Гирса и г. Флурана. На жалост, обавештења која из поузданог извора добијам, гове ме да побијем ту веома распротрту вест у Паризу, и да опет поновим: да ће Француска остати сама, ако до рата са Немачком дође. Ја идем чак и даље — на макар ме песимистом назвали — и тврдим: да ће симпатије *званичне* Русије бити за Немачку, нарочито ако Француска буде

гучена. Мене тишти, боли, што овако морам да говорим, још и у часу, кад се вуче без решења она жалосна афера на Раон-сир-Плену, али биће да сам дужан истину свету показати. Што се самог и новог сукоба франко-немачког на граници таче, он је у Русији произвео читаву сензацију. Свако се одма упитао: „да ли то није почетак оне праве велике касапнице“? Буде ли рата — у што бар ја не верујем — очевидно је, да ће *народне* симпатије у Русији бити за Француску. Али, није довољно имати за себе једно јавно мњење. У Русији оно не располаже ни пушкама ни топовима нити икаквом војеном свагом. И шта би ту могле помоћи голе симпатије народне странке, или и саме војничке класе, ако је противан г. Гирс, и ако је он још данас кадар да се отворено изјави за немачки савез? — У осталом, да нустимо пегата сам о томе своју каже; јер сво шта доноси званични му орган: „Више но икада изгледа да ће она *сувишна ревност која се приписује немачком војнику* повући за собом и г ре последице од: једног мртвог и једног рањеног. Лако се даје предвидети, да ће Рувијеров кабинет имати да издржи бар, онаке исте нападе какве и немачка администрација. Тако хоће партијске страсти. Него, владе су већ свиле на ове изјаве и тријетизма, помешаног са добром дозом халањивости на и мало *кајича!* Њима за то није ништа лоше.“

Дакле, наша спољна политика даје се данас свести на ово: *Савез немачки, платенске претње Варској, и, најзад, систем немешања споља*. Два бита рзлого спределила су руску владу да изабере овај правац политички, више упутан но е а ван. На првом је месту, слабост наших фивавија, која искључује сваки већи дапор војачки преко границе. А друго је, сам споразум са Немачком, која је пристала по цену наших уступака, да мирно порусимо три балтичке провинције. Ја сам вам већ толико пута јављао, да се од ово годину дана жестока борба води између Руса и Немаца у овоме крају, у Естонији, Ливонији и Курланду. Али, при свој строгости руских власти и свештенства православног, кнез Бизмарк није ни једну реч проговорно у корист својих несретних сулеменика. То је за то, што балтичке провинције, ако смем рећи, *залезу* за француски Елзас и Лорен. Јер, онога дана кад би Немачка потражила рачуна од Русије за оно што се ради у Ревалу, Дорпату и Митапу, Русија би имала права да Немачку упита: шта се ради у Штрасбургу, Милузу и Мецу? Са самим

поменути провинцијама поступа се дакле, као са освојеним земљама, рецимо, по некадашњем примеру Инглеза у Ирској. Народни језик се, забрањује, школе руске силом уводе, лутеранство гони, домаће установе укидају, закони мењају, и самоуправа општинска ништа.* Од своје стране, руско свештенство развија још већу снагу. Ово иде и проповеда сељацима како ће им се дати земља снахијева ако се одреку своје, немачке, вере и пригрле руску. Многи се и повели за оваким изгледима, али, када су видели да за обећањем не долази одмах и дело, покушавали су вратити се у своју стару веру. Но, ту се сад меша и власт војена која им прети апсом, конфискацијом, и узема им децу да ју преда руским свештеницима.

С друге стране, опет, немачки варошани и племићи удружују се да се одуру општем притиску. Они терорису сељаке који се дају у слабост, јуре их са својих добара, жигашу као издајнике и предају освети својих једноверника. Тако, многи барон немачки одржава веру лутеранску у сељаку великом батином по леђима истога. Ово је права борба између бача немачког и кнуте руске. На може ли ту бити чуда што се саме провинције расељавају? Сељаци беже у Шведову, варошани и племићи у Немачку, док чвтава анархија влада у целом Балтику. Од Нарве до Мемела, и од Дунабурга до Риг, Руси и Немци стоје подељени у два непријатељска логора. Огорченост је тамо толика, и с једне и с друге стране, да би најмањи неред у престоници, расањив у Ливонији најгрознији рат грађански, рат племенски и верски.

Пред овако претећом опасношћу, влада је предузела нове и строге мере. Опасно стање, које је недавно проглашено, у свима главним варошима царства, остаје према једном скорашњем указу, у спази још за три године. Осим тога, на основу једног нарочитог члана законског, сва лица под сумњом за покушај буве, убиства или палевине, неће се предавати редовном већ војеном суду који ће им, наравно, судити по војничком закону.... Ну, овим драконским мерама ваља сад додати, као што мале час нагласих, и нове намете. Увозна царина која је и онако била претерана, још ће се пови-

* Ми мислимо, да је све ово уирављено противу господујућег елемента немачког, поглавито немачке аристократије, у дотичним провинцијама, а не и противу масе народа која није често немачка већ више литванска; али баш и да је, не можемо да се вачудимо, од куд оволико ова француском дописнику париског „Голет-а“ на гробљу балтичке Немштине? Ур.

сити. Говори се, да ће се, колико идућег месеца, укинути повластице на сувоземну трговину с чајем, и да ће се удвојити царина на памук и кудељу. Трговци једнодушно сведоче, да ће, од ове две мере, прва упропастити трговину са Сибиром, Нижњим Новгородом и Казаном, и проузроковати много банкротство у Москви; док ће она друга учинити крај пољској индустрији, јако осакаћеној већ у след прогонства немачких радника. Нити је то све Повисиће се акциз и на шећер, а тиме задати удар фабрикама Украјине, од којих је једна трећина, већ десет година, затворена. Иста судбина чека петролеум и нафту. Најзад, министарство финансије проучава три нова пореза, о којима је и сам пронесени глас произвео најнесретније дејство. Хоће да се удари намет на клавире, фијакере и станове. Порезу на клавире биће тешко разрезати, разумемо, *правично* разрезати; али шта да кажемо о порезу на кола? На коље већ постоји и то тежак данак; па ако се, вели „Ново Време“ удари такса и на кола, онда за што не и на кочијаша, и на штале и на амове?.. Наравно, да ни пореза на станове, или коље рећи на укућане, није боље премљена. Вели ка већина Руса. — сељак и племић — биће изузети од ове таксе, јер имају сваки своју кућу: први колебу а други палату; али ће за то овај памет насти на ситне трговце, лекаре, професоре, занатлије, једном речју на *средњу класу*. Сад, кад се узме да ова јадна класа већ плаћа неки „додатак“ на кирији, — јер газда од куће сваљује свој порез на њу, онда се слободно може узети да ће она од сада плаћати два пута за исту ствар.

Дакле, као што видите, зима се не јавља са најбољим изгледима. А ја се овде висам још дотакао ни за варања универзитета и гимназија, ни прогонства Јеврја и у опште странаца, па ни присељавања Немаца, Аустријаваца и Влаха у руско поданство — јер су то предмети које остављам за идуће писмо.

ТРГОВИНА

Стање пијаца

Београд, 1 Октомбра 1887 год:

(за месец септембар)

Прешло је преко општинског кантара:

1,077.246	вила	Пшенице	по 10.35	дин.
302.559	"	Пшени. браш.	(лебног "	15 "
35.250	"	"	финог "	"

21.807	кил.	Кукуруза	стари	по 11	нови	9:50
9291	"	Кукурузног брашна		по 12:50		дин.
291.332	"	Јечма		"	7:25	"
227.366	"	Овса		"	7:42	"
14.339	"	Ражи		"	7:50	"
18.900	"	Мекиња		"	6 50	"
2250	"	Криза	А сит. 33:20	Б круп. 33:20		В лош. 31
8887	"	Пасуља		"	22	"
3.181.576	"	Сувих шљива		"	20:65	"
693	"	Катрана		"	19	"
275.239	"	Креча		"	3:50	"
506.840	"	Сена		"	3:63	"
29 950	"	Сламе		"	2:25	"
2493	"	Кајмака		"	105	"
25.815	"	Лука црна		"	6:50	"
482	"	Вуне пране		"	1:20	"
353	"	Масти		"	1:10	"
75.600	лит.	Ракије меке		"	22	"
4100	"	" жуте		"	55	"
37.100	"	Вина црна	стар.	"	27	ново 15
7800	"	" бела		"	28	"
71.462	"	Свиње		"	75	"
46.119	"	Кромпира		"	5:50	"
188.939	"	Грожђа		"	15	"
4134	"	Сира		"	50	"

УВОЗ ИЗ АУСТРО УГАРСКЕ

60.730	кила	Брашна	
2939	"	Пасуља	
17.600	"	Мекиња	
—	"	Шпиритуса	

ИЗВОЗ ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ

1.983.390	кила	Суви шљива	
936.111	"	Пекмеца	
3845	"	Вуне	
356	"	Шпшарке	
10.128	"	Шподиума	
6060	ком	Комада кржа овчији	
63.880	"	јагњећи	
16.340	"	јарећи	
2552	"	ковлака	
138	"	козји	

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Нова књига:

О БАНКАМА

Њиховим операцијама и њиховој политици

ИЗРАДИО

Александер С. Борисављевић

секр. мин. спољних послова

Цена: 2 дин. и по.

НАРОДНА БАНКА

	Преглед стања на дан 30 септембра 1887 године			сравњено са прошлим стањем
	И М О В И Н А		Д У Г	
Главница			20,000.000	
Акције		20,000.000		
Привремене акције			10,000.000	
Акционари		7,500.250		
Банкноте у течају у влату	д'нара 250.360		8,891.560	+ 6 700
" " " " сребру	" 8,641.200			— 187.630
привр. 7,868.570	" 1,374.073	12		+ 772.630
сталне 772.630	" 2,591.201	66	4,371.465	— 396.259
Благајна у ввечећем новцу у влату	" 403.190	94		+ 7898
" " " " сребру	" 1,427.180	34	4,123.649	— 210.040
Стране вредности и салда страних корес.	" 2,696.469			+ 7110
Лисница у влату	" 2,360.876		2,593.996	— 183.518
Лисница у сребру	" 233.120			× 176
Займови на државне обвезнице у влату				— 2000
Займови на државне обвезнице у сребру		202.318		— 275.401
Текући рачуни у Београду		13.279		— 1916
Менице за наплату		103.875	103.875	
Кауције				
Полагачи кауција		1000		
Оставе просте			1000	
Остављачи простих остава		862.302		
Оставе по текућим рачунима			862.302	05
Остављачи по текућим рачунима			5.230	56
Резервни фонд		3.961		
Вредности резервног фонда				
Положене акције српске Народне Банке				— 1496
Полагачи акција " " "		87.869		78
Разни рачуни				
		39,863.967.	61	39,863.967
				61